

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΦΥΣΙΚΗ IV - ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ (Ιούνιος 2018).

Διδάσκοντες: Κ. Φαράκος

1° Θέμα (25 μονάδες): Φορτισμένο σωματίδιο μάζας m κινείται σε κυκλική τροχιά υπό την επίδραση ενός δυναμικού της μορφής $V(r) = \lambda r^4$. (α) Χρησιμοποιήστε την συνθήκη κβάντωσης της στροφορμής του Bohr για να βρείτε την ολική ενέργεια της π-οστής στάθμης του σωματιδίου. (β) Εστια ότι το σωματίδιο αποδιεγείρεται και μεταπίπτει από μια αρχική κατάσταση n , σε μία χαμηλότερη ενέργειακή κατάσταση n' εκπλέμποντας ένα φωτόνιο. Να υπολογίσετε την συχνότητα του εκπεμπόμενου φωτονίου συναρτίζει των δεδομένων του προβλήματος.

2° Θέμα (25 μονάδες): Σωμάτιο μάζας m κινείται σε απειρόβαθο πηγάδι δυναμικού πλάτους a , $0 \leq x \leq a$, και έχει αρχική κυματοσυνάρτηση που δίνεται από την σχέση $\Psi(x, t=0) = A \sin^3(\pi x/a)$. (α) Προσδιορίστε την σταθερά A και την κυματοσυνάρτηση $\Psi(x, t)$ σαν συνάρτηση του χρόνου t . (β) Σε μία μέτρηση της ενέργειας ποιες τιμές θα πάρουμε και με τι πιθανότητα; (γ) Υπόλογίστε την αβεβαιότητα της ενέργειας ΔE ως συνάρτηση του χρόνου. Υπόδειξη: $\sin^3(\theta) = \frac{1}{4}(3\sin(\theta) - \sin(3\theta))$

3° Θέμα (20 μονάδες): Εάν η δυναμική ενέργεια είναι μιγαδική συνάρτηση της θέσης $V = V_1 + iV_2$, τότε η πιθανότητα δεν διατηρείται. Αποδείξτε την εξίσωση: $\frac{\partial P(x, t)}{\partial t} = -\frac{\partial J}{\partial x} + \frac{2V_2}{\hbar} P(x, t)$ που ισχύει μεταξύ πικνότητας πιθανότητας $P(x, t) = \Psi^*(x, t)\Psi(x, t)$ και ρεύματος πικνότητας πιθανότητας J αφού ορίσετε κατάλληλα το ρεύμα πικνότητας πιθανότητας J . Η κυματοσυνάρτηση Ψ του κβαντικού συστήματος ικανοποιεί την εξίσωση του Schroedinger.

4° Θέμα (30 μονάδες): Η μέτρηση της ενέργειας σε ένα κβαντικό σύστημα την χρονική στιγμή $t=0$ έδωσε τις τιμές E_0 , E_1 και E_2 με πιθανότητα αντίστοιχα $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ και $\frac{1}{4}$. (α) Γράψτε την έκφραση της κυματοσυνάρτησης $\Psi(x, 0)$. (β) Δώστε την $\Psi(x, t)$ για $t > 0$. (γ) Εάν το κβαντικό σύστημα είναι ένας μονοδιάστατος αρμονικός ταλαντωτής υπολογίστε την μέση τιμή της ενέργειας για $t > 0$ και την μέση τιμή $\langle x \rangle$ της θέσης την χρονική στιγμή $t=0$. Σημειώστε, για τον υπολογισμό της $\langle x \rangle$ να χρησιμοποιήσετε τους τελεστές δημιουργίας και καταστροφής (a' , a) και να βρείτε την δράση του x στην ψ .

Οι τελεστές a και a' ορίζονται ως εξής:

$$a = \sqrt{\frac{m\omega}{2\hbar}}x + \frac{ip}{\sqrt{2m\hbar\omega}}, \quad a' = \sqrt{\frac{m\omega}{2\hbar}}x - \frac{ip}{\sqrt{2m\hbar\omega}}$$

για έναν αρμονικό ταλαντωτή μάζας m και συχνότητας ω .